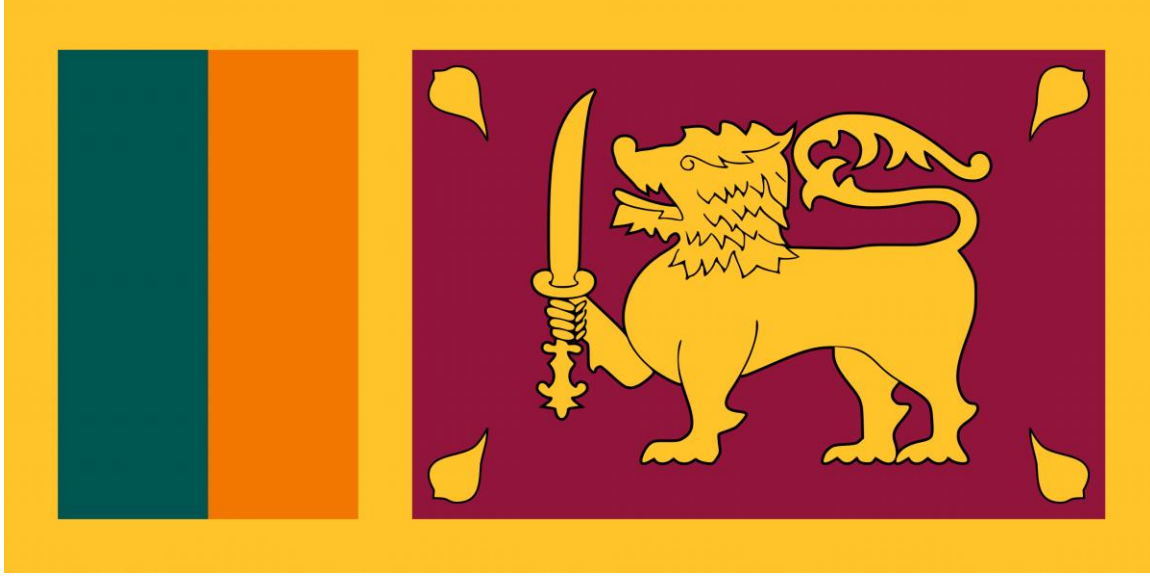

SRI LANKA

GÜNEY ASYA'NIN İNCİSİ ve HİNT OKYANUSU'NUN KALBİ

ÜLKE RAPORU - 2025

SELİM ÖZTÜRK

GİRİŞ

1. RAPORUN AMACI VE MİSYONU

2. SRI LANKA'NIN TEMEL YAPISI

2.a. Coğrafi ve Fiziki Konumu

2.b. Demografik ve Dinî Yapısı

2.b.i. Etnik Dağılım

2.b.ii. Dinî İnançların Dağılımı ve Toplumsal Etkisi

2.c. Tarihi Süreci

2.c.i. Hz. Âdem İncanı ve Dini Boyut

2.c.ii. Antik Krallıklardan Modern Devlete

2.c.iii. Kolonyal Dönem (Portekiz, Hollanda, Britanya)

2.d. İç Savaş ve Ulusal Güvenlik Dinamikleri (1983–2009)

3. SİYASİ VE JEOSTRATEJİK YAPI

3.a. Modern Siyasi Yapı ve Kurumsal Evrim

3.a.i. Parlamenter Sistemden Yarı-Başkanlık Sistemine Geçiş

3.a.ii. Mevcut Yönetim (2024 Dönüşümü)

3.b. Bölgesel ve Küresel Ölçekte Jeostratejik Önemi

3.b.i. Küresel Deniz Ticareti ve SLOC Hatları Üzerindeki Konumu

3.b.ii. Büyük Güçler Arası Rekabet Alanı (Çin, Hindistan, ABD)

4. TURİZM VE KÜLTÜREL MİRAS

4.a. Sri Lanka'nın Turizmdeki Önemi ve Çekim Unsurları

4.a.i. Tarihî ve Arkeolojik Miraslar

4.a.ii. Doğal Güzellikler ve Eko turizm

4.a.iii. UNESCO Dünya Mirası Alanları

5. TÜRKİYE-SRİ LANKA İLİŞKİLERİ VE BAĞLARI

5.a. Müslüman Topluluk ve Türklerle Tarihi Bağları

5.b. Türkiye-Sri Lanka Mevcut İlişkileri

5.b.i. Diplomatik ve Politik İlişkiler (Ziyaretler, Temsilcilikler)

5.b.ii. Ekonomik ve Ticari İlişkiler (Ticaret Hacmi, JCETC, TİKA)

5.b.iii. Kültürel ve Tarihsel İlişkiler (Osmanlı Dönemi Etkileşimi)

5.b.iv. Türk Hava Yolları'nın Türkiye-Sri Lanka İlişkilerindeki Rolü

6. GELECEK PROJEKSİYONU VE STRATEJİK ÖNERİLER (2025-2035)

6.a. Siyasi ve Diplomatik Alanda Gelişim

6.b. Ekonomik ve Ticari Alanda Gelişim Hedefleri (Ticaret Hacmi, Yatırım Alanları)

6.c. Sosyokültürel ve Eğitim İş birliği

6.d. Turizm Alanında Gelişim ve Ortak Paketler

6.e. Stratejik Teknoloji ve Sürdürülebilirlik Projeleri

7. SONUÇ VE STRATEJİK DEĞERLENDİRME

7.a. Sonuç ve Stratejik Öneri

7.b. Kaynakça

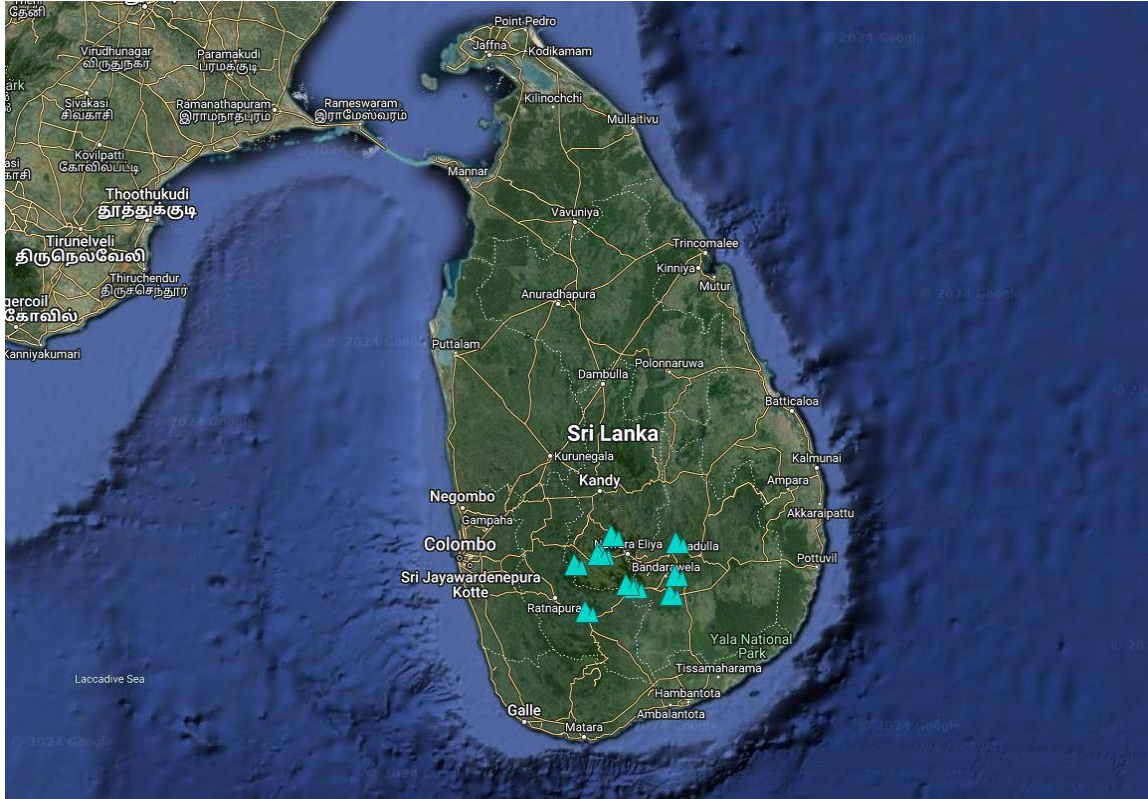
GİRİŞ

1. RAPORUN AMACI VE MİSYONU

Güney Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (GASAM) düşünce kuruluşu tarafından hazırlanan bu kapsamlı raporun temel gayesi, Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti arasındaki çok boyutlu ikili ilişkileri (siyasi, ekonomik, ticari, sosyokültürel, güvenlik) derinlemesine analiz etmek ve mevcut durumu tüm yönleriyle ortaya koymaktır. Rapor, elde edilen veriler ışığında, bu ilişkileri stratejik bir vizyonla daha da ileriye taşımının potansiyel yollarını araştırmayı hedeflemektedir. İki ülkenin ortak iş birliği alanlarını belirterek, mevcut diplomatik, ekonomik ve sosyokültürel etkileşimi derinleştirmek, müşterek projeler geliştirmek ve karşılıklı fayda sağlayan yatırımları teşvik etmek öncelikli amaçlar arasında yer almaktadır. Bu stratejik ilerleme, yalnızca ikili ilişkilere katkı sağlamakla kalmayacak; aynı zamanda, Hint Okyanusu bölgesi ekseninde, bölgesel ve küresel barışa, istikrara ve kalıcı refaha olumlu ve yapıcı bir katkı sunma misyonunu da bünyesinde taşımaktadır. Nihayetinde, bu çalışma, iki ülkenin ortak çıkarlarını en üst düzeye çıkarma ve diplomatik, ekonomik ve insani köprüleri tahkim etme yolunda akademik ve profesyonel bir yol haritası sunmayı amaçlamaktadır.

2. SRI LANKA'NIN TEMEL YAPISI

2.a. Coğrafi ve Fiziki Konumu

Sri Lanka, Hint Okyanusu'nun tam merkezinde, Hindistan'ın yaklaşık 30 km güneyinde yer alan stratejik bir ada ülkesidir. Yüzölçümü 65.610 km² dir. Konumu, adayı Güney Asya'nın deniz yollarını denetleyen bir kavşak noktası hâline getirmekle kalmaz, aynı zamanda doğu ve batı arasındaki küresel enerji ve ticaret hatlarının kesişiminde bulunmasını sağlar. Bu jeostratejik özellikler nedeniyle Sri Lanka, Hint Okyanusu'nun Kalbi ve Güney Asya'nın İncisi olarak anılmaktadır. Derin su limanları (özellikle Colombo ve Hambantota) ve deniz ticaretine olan yakınlığı, ülkeyi uluslararası lojistik ve bölgesel güvenlik açısından vazgeçilmez bir merkez yapar.

Fiziki yapısı, kuzey ve doğudaki geniş alçak ovalarla, orta bölgedeki dağlık ve serin iklimli yaylaların oluşturduğu Orta Dağlık Bölge ile karakterizedir. Bu dağlık bölgede, 2.500 metreyi aşan tepeler ve ülkenin doğal kimliğini şekillendiren çay plantasyonları bulunur. En yüksek nokta Pidurutalagala Tepesi'dir. Coğrafi çeşitliliği; tropikal iklimi, verimli toprakları ve zengin biyolojik çeşitliliği ile ekolojik ve ekonomik stratejik değerleri bir araya getirir.

Adanın konumundan ötürü Sri Lanka, tropikal muson iklimine sahiptir. İklimi, yıl boyunca yüksek sıcaklıklar ve nem oranları ile karakterizedir. Ortalama sıcaklıklar genellikle 25-30 derece arasında seyrederek, ancak yüksek rakımlı iç bölgelerde, örneğin Nuwara Eliya gibi yerlerde daha serin olabilir. Sri Lanka'nın iklimini belirleyen en önemli faktörler, mevsimsel rüzgârlar olan musonlardır. Ülke temelde iki ana muson döneminden etkilenir: Mayıs-Eylül ayları arasında gerçekleşen Güneybatı Musonu (Yala) ve Ekim-Ocak ayları arasında gerçekleşen Kuzeydoğu Musonu (Maha). Bu musonlar, adanın farklı bölgelerine farklı zamanlarda yoğun yağış getirerek belirgin ıslak ve kurak mevsim döngüleri yaratır.

2.b. Demografik ve Dinî Yapısı

Sri Lanka'nın yaklaşık 24 milyon civarındaki nüfusu, tarihsel göçler ve kolonizasyon süreçleri sonucu büyük ölçüde çeşitlenmiştir.

Sinhaliler: Nüfusun yaklaşık olarak %74'ünü oluşturmakta olup ülkenin merkezi ile güney bölgelerinde yoğunlaşmıştır.

Sri Lanka'nın resmi adı Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti'dir. Yönetim ve idari yapısı itibarıyla çift başkentli bir sisteme sahiptir. Ülkenin resmi başkenti ve yasama organının bulunduğu yer Sri Jayawardenepura Kotte'dir. Ancak, ülkenin en büyük şehri ve geleneksel ticari başkenti ile yürütme ve yargı organlarının merkezi Colombo'dur.

Sri Lanka'nın kültürel çeşitliliğini yansıtan iki resmi dili bulunmaktadır: Halkın çoğunluğu tarafından %74 Sinhala (Seylanca) ve özellikle Tamil azınlığı ise %18 civarında Tamilce dilini konuşmaktadır.

Diğer dilleri konuşan oranı %8'dir.

İngilizce ise bağlayıcı dil olarak tanınır ve ticaret, eğitim ve hükümet işlerinde yaygın olarak

kullanılmaktadır. Bu dil çeşitliliği, ülkenin çok kültürlü kimliğini pekiştiren önemli bir unsurdur.

Para birimi Sri Lanka Rupisi (LKR)'dir.

2.b.i. Etnik Dağılım

Tamil Topluluğu: Nüfusun yaklaşık %11'ini oluşturur ve Kuzey ile Doğu kıyılarında yoğundur.

Müslümanlar (Sri Lanka Moors): Nüfusun yaklaşık %10'unu oluşturur. Tarihsel olarak Arap ve Güney Hint kökenli tüccarların torunları olup, ticaret ve küçük ölçekli sanayide önemli ekonomik rol üstlenirler. Esas olarak doğu kıyısı ve batıdaki şehirlerde yoğunlaşmışlardır.

Burgher ve Diğerleri: Ülkenin kültürel mozaik yapısını zenginleştiren diğer küçük azınlık gruplarıdır.

2.b.ii. Dinî İnançların Dağılımı ve Toplumsal Etkisi

Budizm: Nüfusun yaklaşık %70'ini oluşturur ve özellikle Sinhaliler arasında yaygındır. Budizm, ülke tarihinde toplumsal normların ve kültürel pratiğin belirleyici unsurudur.

Hinduizm: Nüfusun %12'si tarafından benimsenmiştir ve başta Tamil topluluğu olmak üzere kuzey ve doğuda güçlü bir dini varlık gösterir.

İslam: Nüfusun %9-10'unu temsil eden Müslüman topluluk tarafından aktif olarak yaşanır; camiler ve dini eğitim kurumları toplumsal bağları destekler.

Hristiyanlık: Yaklaşık %7'lik bir nüfusu temsil eder (Katolik ve Protestanlar).

Bu dini çeşitlilik, tarih boyunca etnik ve dini kimliklerin birbirine nüfuz ettiği bir sosyal yapı yaratmıştır.

2.c. Tarihi Süreci

2.c.i. Hz. Âdem İnancı ve Dini Boyut

Müslümanların inancına göre, ilk insan ve ilk Peygamber olan Hz. Adem A.S. Cennet'ten çıkarıldıktan sonra Sri Lanka'ya, Hz. Havva'nın ise Cidde'ye gönderildiğine inanılır.

Hz. Adem A.S. Sri Lanka adasında uzun yıllar gözyaşı içinde tövbesine devam etti.

Tövbesi kabul edildikten sonra Havva Annemiz ile Arafat'ta buluştu. Birbirlerini tanımaları nedeniyle buluştukları yere Arafat, güne ise arefe denildi.

Kaynaklar zayıf olmakla beraber, müslümanlar tarafından ekseriyetle bu şekilde kabul görür.

Sri Pada (2243 m) veya Adam's Peak (Adem Zirvesi) olarak adlandırılan dağın zirvesindeki ayak izi, bu inancın somut bir simgesidir.

Bu iz, Budistlerce Buda'nın, Hindularca Şiva'nın, Hristiyanlarca ise Aziz Thomas'ın ayak izi olarak kabul edilir, bu da ada tarihine evrensel bir dini boyut kazandırır.

2.c.ii. Antik Krallıklardan Modern Devlete

Antik Krallıklar Çağı: M.Ö. 5. yüzyılda Aryan kökenli Sinhalese topluluklarının yerleşmesiyle

Anuradhapura Krallığı (M.Ö. 377 – M.S. 1017) kurulmuştur. Buda'nın öğretileri M.Ö. 3. yüzyılda adaya ulaşmış ve ülkenin tarihsel kimliğinin belirleyicisi olmuştur. Ardından gelen Polonnaruwa Krallığı (1070–1232) sulama sistemleri, tapınaklar ve Budist kültürünün kurumsallaşması açısından bir “altın çağ” olarak görülür.

İsim Değişikliği: Ada, Arap tüccarlar tarafından "Serendip" olarak adlandırılmış, 1972 yılına kadar ise kolonyal adı olan "Ceylon" olarak anılmıştır.

2.c.iii. Kolonyal Dönem (Portekiz, Hollanda, Britanya)

16. yüzyıldan itibaren ada, sırasıyla Portekiz (1505-1658), Hollanda (1658-1796) ve son olarak Britanya (1796-1948) İmparatorluklarının kontrolüne geçmiştir. Britanya dönemi, çay, kahve ve kauçuk üretimi için geniş plantasyonlar kurulmasına ve bu amaçla Hindistan'dan Tamil işçilerinin getirilmesine sahne olmuştur. Bu durum, adanın demografisinde Sinhalese-Tamil etnik ikiliğini derinleştirmiştir. (Bu dönemde Sir Thomas J. Lipton, büyük çay plantasyonlarını satın alarak "Lipton Tea" markasını kurmuştur.) Ülke, 1948'de bağımsızlığını kazanmış, ancak kolonyal dönemin bıraktığı etnik ayrışma, sonraki iç çatışmaların temelini oluşturmıştır.

2.d. İç Savaş ve Ulusal Güvenlik Dinamikleri (1983–2009)

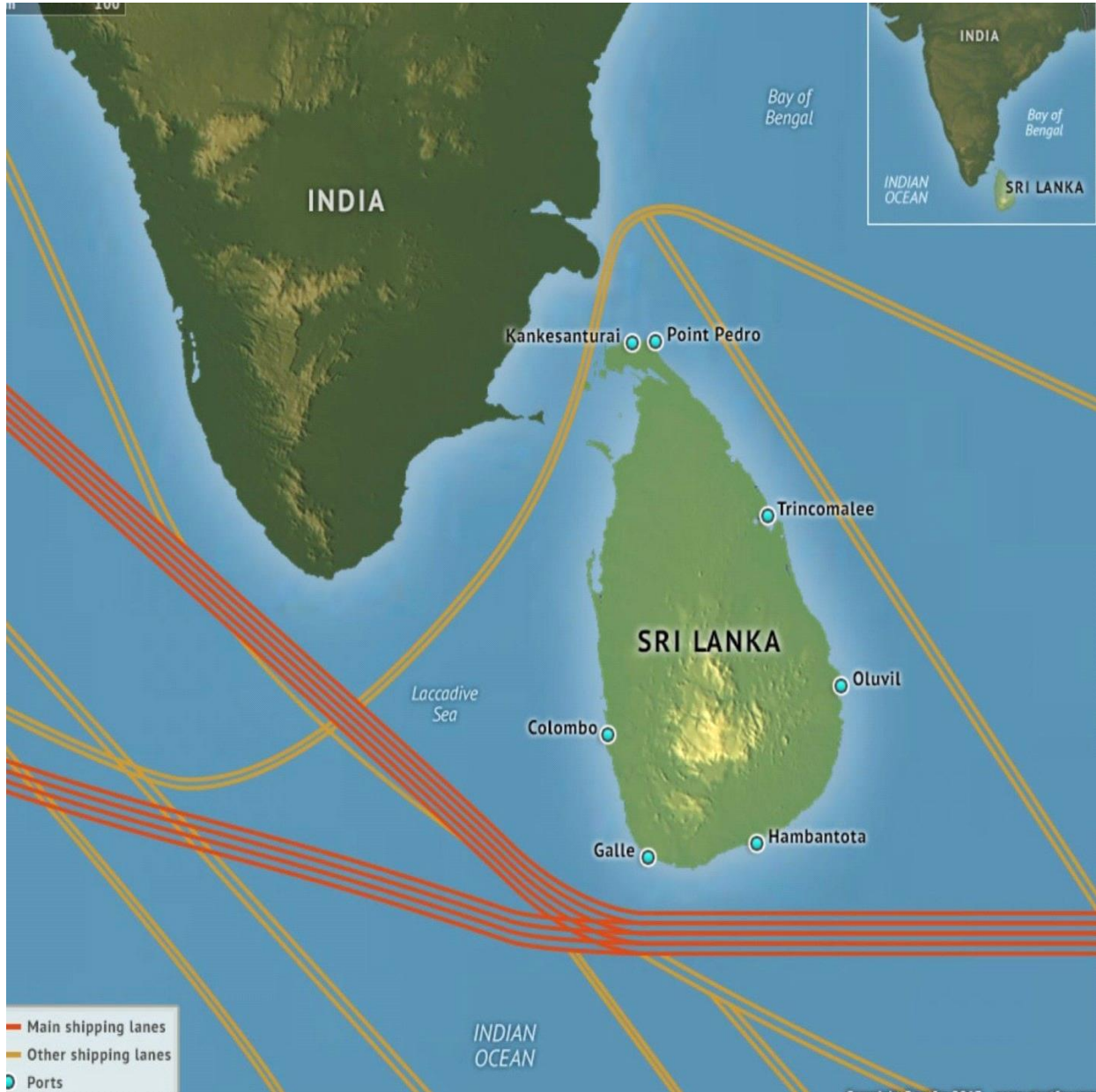
Sri Lanka'nın iç güvenlik dinamikleri, 1983–2009 yılları arasında Tamil Eelam Kurtuluş Kaplanları (LTTE) ile Hükûmet arasında yaşanan 26 yıllık iç savaş sürecinden derinden etkilenmiştir.

Savaşın Etkisi: Çatışma, 100 bine yakın can kaybına, 300 bin civarında insanın göç etmesine, turizm gelirlerinin sekteye uğramasına ve ülkenin ekonomik kalkınma hedeflerinin gecikmesine yol açmıştır. İç savaşın sosyoekonomik tahribatı, ekonomik kriz ve borçlanmaya sebep olmuştur.

Güvenlik Politikaları: Savaş, Sri Lanka'nın güvenlik politikalarını şekillendirmiş, silahlı kuvvetlerin ve istihbarat kapasitesinin güçlendirilmesi, terörle mücadele yasalarının güncellenmesi ve sınır güvenliğine odaklanılması stratejik öncelikler haline gelmiştir.

Savaş Sonrası İstikrar: 2009'da LTTE'nin yenilgisi sonrasında Sri Lanka, iç huzurun sağlanması, deniz ve kara sınırlarının korunması ve bölgesel istikrarın desteklenmesi üzerine odaklanan kapsamlı bir ulusal güvenlik stratejisi uygulamaktadır.

3. SİYASİ VE JEOSTRATEJİK YAPI

3.a. Modern Siyasi Yapı ve Kurumsal Evrim

Sri Lanka, 4 Şubat 1948’de bağımsızlığını kazanarak parlamenter demokrasiyle yönetilmeye başlamış, ancak siyasi yapısı önemli anayasal evrimler geçirmiştir.

3.a.i. Parlamenter Sistemden Yarı-Başkanlık Sistemine Geçiş

22 Mayıs 1972 Anayasası: Ülke, “Sri Lanka Cumhuriyeti” adını almış ve sembolik başkanlık sistemi oluşturulmuştur.

7 Eylül 1978 Anayasası: Yürütmeye güçlü yetkiler veren icracı başkanlık sistemine geçiş yapılmış, bu durum siyasi yapının temelini oluşturmuştur. Sri Lanka, güçlü cumhurbaşkanlığı ile parlamenter demokratik unsurları harmanlayan üniter yarı-başkanlık karakterine sahiptir.

3.a.ii. Mevcut Yönetim (2024 Dönüşümü)

Cumhurbaşkanı Anura Kumara Dissanayake

Başbakan Dr. Harini Amarasuriya

Sri Lanka, 2024 yılında önemli bir siyasi dönüşüm yaşamıştır:

Cumhurbaşkanı: Anura Kumara Dissanayake, 23 Eylül 2024'te 9. Cumhurbaşkanı olarak göreve başlamıştır. National People's Power (NPP) ittifakının desteğiyle seçilmesi, ekonomik kriz sonrası toplumun reform ve dönüşüm beklentisini yansıtmaktadır.

Başbakan: Dr. Harini Amarasuriya, 18 Kasım 2024'te 16. Başbakan olarak atanmıştır. Bu yeni liderlik yapısı; yönetim kapasitesinin güçlendirilmesi, ekonomik istikrar, kamu kurumlarının şeffaflaştırılması ve hesap verebilirliğin artırılması gibi öncelikleri merkezine almaktadır.

Yeni yönetim, Çin ile olan ilişkilerde borç yapılandırması ve proje şeffaflığı konularına odaklanırken, Hindistan ile ilişkilerde ise güvenlik diyalogu, ekonomik ve enerji iş birliğini öncelikli tutarak bölgedeki dengeleri aktif olarak yönetme vizyonunu benimsemiştir.

3.b. Bölgesel ve Küresel Ölçekte Jeostratejik Önemi

Sri Lanka'nın jeostratejik önemi, Hint Okyanusu'nun merkezindeki benzersiz coğrafi konumundan kaynaklanır.

Bölgesel açıdan Sri Lanka, Güney Asya deniz güvenliğinin merkez oyuncularından biridir. Hindistan'a sadece 30 km mesafede olması, ülkeyi Yeni Delhi'nin ulusal güvenlik algısında özel bir konuma yerleştirir. Sri Lanka, bölgedeki deniz kuvvetleri tatbikatlarında (INDO-PACOM (United States Indo-Pacific Command) ve MILAN gibi aktif rol oynar ve korsanlık, insan kaçakçılığı ve narkotik ticaretiyle mücadelede önemli bir geçiş noktasıdır.

Ayrıca, Güney Asya Bölgesel İş birliği Örgütü (SAARC) içinde görece siyasi tarafsızlığı, Hindistan-Pakistan rekabetinde dengeleyici bir unsur olarak görülmesine yol açar.

3.b.i. Küresel Deniz Ticareti ve SLOC Hatları Üzerindeki Konumu

Kritik Konum: Dünya petrolünün yaklaşık üçte biri ve Asya-Avrupa arasındaki konteyner taşımacılığının büyük bölümü, Sri Lanka'nın güneyinden geçen SLOC (Sea Lines of Communication) hatlarını kullanır.

Limanlar: Colombo ve özellikle stratejik Hambantota limanları, uluslararası lojistik ve güvenlik açısından kilit öneme sahiptir. Derin su limanları, küresel deniz kuvvetlerinin lojistik erişimi açısından da benzersizdir. Bu durum, Sri Lanka'yı uluslararası güvenlik planlamasının merkezine yerleştirir.

3.b.ii. Büyük Güçler Arası Rekabet Alanı (Çin, Hindistan, ABD)

Sri Lanka, Hint Okyanusu'nda büyük güçler arası jeostratejik rekabetin bir sahnesi haline gelmiştir:

Çin'in Hambantota Limanı'nı 99 yıllığına kiralaması ve Colombo Port City projesi, ülkeyi potansiyel bir finans ve lojistik merkezi hâline getirmeyi amaçlarken, diğer büyük güçler tarafından Çin'in kalıcı nüfuz kurma stratejisinin bir parçası olarak algılanmaktadır.

Hindistan ve Japonya, Colombo'nun Doğu Terminali ve Trincomalee Enerji Projesi gibi girişimlerle Çin etkisine karşı denge oluşturmaya çalışmaktadır.

Bu durum, Sri Lanka'yı Çin-Hindistan rekabetinin yanı sıra ABD'nin Hint-Pasifik stratejisinin de önemli bir unsuru haline getirir. Sri Lanka, bu nedenle hem büyük güç projeksiyonları hem de enerji ve ticaret güvenliği bakımından bölgesel ve küresel jeopolitiğin kilit adası konumundadır.

4. TURİZM VE KÜLTÜREL MİRAS

4.a. Sri Lanka'nın Turizmdeki Önemi ve Çekim Unsurları

Sri Lanka, tropikal iklimi ve çok katmanlı kültürel mirasıyla Güney Asya'nın en önemli turizm destinasyonlarından biridir. Turizm, ülkenin en önemli döviz gelirleri ve istihdam kaynaklarından biridir.

4.a.i. Tarihî ve Arkeolojik Miraslar

Antik Kentler: Anuradhapura ve Polonnaruwa antik şehirleri, Budist uygarlığının binlerce yıllık izlerini taşır.

Sembol Yapılar: Sigiriya Kaya Kalesi (eşsiz freskleri ve doğal yapısıyla) ve Kandy'deki Kutsal Diş Tapınağı (dini önemiyle) ülkenin sembol mekanlarıdır.

Kolonyal Miras: Galle'deki kolonyal kale şehri, farklı medeniyetlerle etkileşimi gösteren önemli duraklardandır.

4.a.ii. Doğal Güzellikler ve Ekoturizm

Sri Lanka, biyolojik çeşitlilik açısından zengin, önde gelen ekoturizm bölgelerinden biridir.

Ulusal Parklar: Yala ve Wilpattu Ulusal Parkları (leopar, fil ve endemik kuş türleri gözlemi) yer almaktadır.

Yağmur Ormanı: UNESCO Dünya Mirası tescilli Sinharaja Yağmur Ormanı.

Orta Dağlık Bölge: Çay plantasyonları, serin iklimi ve manzaraları ile trekking ve ekoturizm için idealdir.

Sahiller: Mirissa ve Trincomalee (balina/yunus gözlemi), Hikkaduwa ve Unawatuna (sörf ve dalış) gibi merkezler plaj ve macera turizmini destekler.

4.a.iii. UNESCO Dünya Mirası Alanları

Sri Lanka hem kültürel hem de doğal zenginliğini küresel ölçekte tescilleyen birçok UNESCO Dünya Mirası alanına sahiptir: Sigiriya Kaya Kalesi, Anuradhapura ve Polonnaruwa antik şehirleri, Kandy'deki Kutsal Diş Tapınağı, Dambulla Mağara Tapınakları, Galle Kale Şehri, Sinharaja Yağmur Ormanı ve Orta Dağlık Bölge Çay Plantasyonları.

5. TÜRKİYE-SRİ LANKA İLİŞKİLERİ VE BAĞLARI

5.a. Müslüman Topluluk ve Türklerle Tarihi Bağları

Sri Lanka'ya Müslümanların gelişi 7. yüzyıla kadar uzanır. Arap tüccarlar, kıyı bölgelerinde kalıcı yerleşimler oluşturarak İslam dinini ve Arap kültürünü adada yaymıştır. Türklerle ilişkiler ise esas olarak Osmanlı dönemi diplomatik ve denizcilik etkileşimleriyle öne çıkar.

Osmanlı Etkisi: 16. ve 17. yüzyıllarda Osmanlılar, Hint Okyanusu'nda güvenli ticaret rotaları sağlamış ve bölgedeki Müslüman halkla dayanışma göstermiştir.

Diplomatik Temas: Osmanlı Devleti, 1864 yılında Galle kentinde fahri konsolosluk kurmuştur.

Kültürel Bağlılık: Sri Lanka'daki Müslüman azınlıklar, Osmanlı Sultanı II. Abdülhamid'e ve hilafet makamına bağlılık göstermiş; Balkan Savaşları'nda yardım kampanyaları düzenlemiştir. Bu tarihsel ve kültürel bağlar, günümüzdeki ilişkilerin temelini oluşturur.

5.b. Türkiye-Sri Lanka Mevcut İlişkileri

Türkiye ile Sri Lanka arasındaki ilişkiler, resmî olarak Sri Lanka'nın bağımsızlığını kazandığı 1948 yılından bu yana sürmektedir.

5.b.i. Diplomatik ve Politik İlişkiler (Ziyaretler, Temsilcilikler)

Temsilcilikler: 2012'de Sri Lanka Ankara'da, 2013'te ise Türkiye Kolombo'da büyükelçilik

açarak diplomatik varlıklarını güçlendirmiştir.

Üst Düzey Ziyaretler:

6 Aralık 2004'te meydana gelen ve Sri Lanka'yı da derinden etkileyen büyük tsunaminin ardından, dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ve eşi Emine Erdoğan, 10 Şubat 2005 tarihinde Sri Lanka'nın başkenti Kolombo'ya resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bu ziyaret, felaket sonrası Türkiye'den Sri Lanka'ya yapılan en üst düzey resmi ziyaret olma özelliğini taşımaktadır.

Başbakan Erdoğan, Sri Lanka Devlet Başkanı Chandrika Kumaratunga ve Başbakan Mahinda Rajapaksa ile bir araya gelmiştir. Görüşmelerde, tsunami felaketinin yaralarının sarılması sürecinde Türkiye'nin devam eden yardımları ve iki ülke arasındaki ikili ilişkiler ele alınmıştır.

Görüşmeler sırasında Başbakan Erdoğan, Türk halkının ve hükümetinin Sri Lanka halkının acısını paylaştığını ve felaketle mücadelede destek olmaya devam edeceklerini vurgulamıştır. Türkiye, bu felaketin hemen ardından bölgeye insani yardım, ilaç ve tıbbi malzeme sevkiyatı başlatmıştır.

Başbakan Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan, tsunami felaketinin vurduğu bölgelerde insani yardım faaliyetlerini yerinde incelemiştir. Temaslarının odak noktası, felaketten etkilenen kadınlar ve çocuklar olmuştur.

Emine Erdoğan, Türk Kızılayı ve diğer Türk sivil toplum kuruluşları (STK) aracılığıyla bölgeye ulaştırılan yardımların dağıtıldığı noktalarda incelemelerde bulunmuş, felaketzedelerle yakından ilgilenmiştir.

Türkiye, tsunamide evlerini kaybedenler için Sri Lanka'da kalıcı konut projeleri inşa etmiştir. Emine Erdoğan, bu konutların temel atma veya inşa süreçlerini yerinde görmüş ve projelerin ilerleyişi hakkında bilgi almıştır. Türkiye'nin yardımlarıyla inşa edilen bu konutlar, iki ülke arasındaki kalıcı dostluğun somut birer nişanesi olmuştur.

Emine Erdoğan, felaketten etkilenen çocuklarla bir araya gelerek onlara moral vermeye çalışmış ve Türkiye'deki hayırseverlerin gönderdiği hediyeleri takdim etmiştir. Bu temaslar, insani diplomasi açısından büyük önem taşımıştır.

Türkiye, tsunami felaketi sonrasında Sri Lanka'ya sağladığı yardımlarla uluslararası dayanışmada önemli bir rol üstlenmiştir.

Türk Kızılayı, bölgeye hızla gıda, battaniye, çadır ve tıbbi malzeme ulaştırmıştır.

Türkiye, felaketten etkilenen bölgelerde okul, hastane ve konut gibi kalıcı sosyal tesislerin inşasına finansal ve teknik destek sağlamıştır.

Bu üst düzey temaslar, sadece felaket sonrası dayanışmayı göstermekle kalmamış, aynı zamanda

Türkiye ve Sri Lanka arasındaki diplomatik ve ekonomik ilişkilerin de ilerlemesine zemin hazırlamıştır.

2016 ve 2022: Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun ziyaretleri ikili iş birliğini derinleştirmiştir.

İş birliği Alanları: Diplomatik istişareler ve 2020'de görüşülen savunma ve istihbarat paylaşımı, ilişkilerin yalnızca diplomatik değil, güvenlik odaklı olarak da geliştiğini göstermektedir.

5.b.ii. Ekonomik ve Ticari İlişkiler (Ticaret Hacmi, JCETC, TİKA)

Ticaret Kalemleri: Türkiye'nin Sri Lanka'ya ihracatında makine, elektrikli makineler ve motorlu araç aksamı öne çıkarken; Sri Lanka'dan ithalat, ağırlıklı olarak çay, kauçuk, örme ve hazır giyim ürünleri üzerine yoğunlaşır.

Sektörel bazda ve ikili ticarete aktif rol oynayan ve aynı zamanda yatırım potansiyeli olan Türk firmaları sıralayacak olursak;

Havacılık, Lojistik ve Liman İşletmeciliği:

Türk Hava Yolları (THY), 2013'ten bu yana İstanbul-Kolombo direkt seferleriyle kesintisiz bir bağlantı sağlamakta olup haftada 10 sefer icra etmektedir.

Kargo ve tedarik zinciri desteğini Borusan Lojistik, Arkadaş Lojistik ve diğer forwarder firmaları sunmaktadır.

Stratejik liman işletmeciliği potansiyelinde ise Global Ports Holding ve Yıldırım Holding öne çıkmaktadır.

Enerji ve Altyapı (Danışmanlık Dahil):

Enerji sektöründe büyük potansiyel taşıyan firmalar arasında Penthol Grubu, Rönesans Enerji, Aydem Enerji ve Akfen Yenilenebilir Enerji bulunmaktadır. Türkiye'nin yenilenebilir enerji tecrübesini Sri Lanka'ya taşıma hedefinde olan Güneş Enerjisi Santrali (GES) ve Rüzgar Enerjisi Santrali (RES) ihaleleri için kritik bir aktör olarak konumlanmaktadır. Enerji altyapısı için teçhizat ihracatında HES Kablo ve Eltaş Trafo önemli roller üstlenmektedir.

İnşaat ve Müteahhitlik:

Büyük ölçekli altyapı ve taahhüt projeleri için ENKA İnşaat, Limak Holding ve Yüksel İnşaat gibi uluslararası tecrübeye sahip firmalar, Sri Lanka'nın otoyol, liman ve kentsel gelişim projelerinde PPP modeliyle yer alma potansiyeline sahiptir. Yapı malzemeleri sektöründe Vitra (Eczacıbaşı Holding), Çimsa ve Polisan Holding gibi firmalar ihracat yoluyla pazarda mevcuttur.

Çay İthalatı ve Gıda İşleme:

Sri Lanka'dan yapılan Seylan Çayı ithalatında Çaykur, Doğu Çay ve özellikle Türk pazarındaki güçlü konumuyla Beta Çay gibi büyük firmalar bulunmaktadır. Bu firmalar, sürekli ve yüksek hacimli ithalatlarıyla iki ülke ticaretinin temelini oluşturmaktadır. Diğer gıda ürünleri ticaretinde ise Torku ve Ülker Grubu gibi firmalar potansiyel taşımaktadır.

Tekstil ve Hazır Giyim:

Global tedarik zincirlerinin önemli aktörleri LC Waikiki, DeFacto, Sarar Giyim ve Yeşim Tekstil, Sri Lanka'daki üretim kapasitesini kullanmakta veya bu ülkeye kumaş ve girdi (örneğin Matesa Tekstil'den) ihraç etmektedir.

Sanayi, Kimya ve Tüketim:

Arçelik (Beko), dayanıklı tüketim malları pazarında; Şişecam Grubu (Trakya Cam), cam ve kimyasal ihracatında; Gübre Fabrikaları (GÜBRETAS) ve Tekfen Holding'e bağlı tarım firmaları ise tarımsal girdi (gübre ve zirai ilaç) ihracatında önemli bir yer tutmaktadır. Türk Telekom ise, gelecekteki Bilişim ve İletişim Teknolojileri (BİT) altyapı projeleri için önemli bir potansiyel aktördür.

Kurumsal Temel: Türkiye-Sri Lanka Karma Ekonomik Komisyonu (JCETC), ticaret hacminin artırılması ve teknik iş birliğinin derinleştirilmesi için düzenli toplantılar yapmaktadır.

Kalkınma İş birliği: TİKA (Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansı) kanalıyla Sri Lanka'da konut projeleri ve altyapı destek programları yürütülmektedir; bu, ilişkilerin kapsayıcı kalkınma boyutunu yansıtmaktadır.

5.b.iii. Kültürel ve Tarihsel İlişkiler (Osmanlı Dönemi Etkileşimi)

Kültürel ilişkilerin temelleri Osmanlı dönemine dayanır. 1889'da Osmanlı gemisi Ertuğrul'un Kolombo'ya uğraması ve Sri Lanka Müslüman azınlığının Osmanlı'ya olan bağlılığı, kültürel sürekliliğin sembolleridir. Günümüzde ise öğrenci ve akademisyen değişim programları, konferanslar ve kültürel etkinlikler aracılığıyla halklar arası dostluk bağları pekiştirilmektedir.

5.b.iv. Türk Hava Yolları'nın Türkiye-Sri Lanka İlişkilerindeki Rolü

Türk Hava Yolları (THY)'nin İstanbul-Kolombo hattı üzerinden yürüttüğü operasyonlar, Türkiye Cumhuriyeti'nin Sri Lanka ve Hint Okyanusu bölgesine yönelik ticari strateji ve kültürel diplomasi hedeflerini desteklediğini söyleyebiliriz. THY'nin bu bölgedeki varlığı, iki ülkenin ekonomik ve kültürel entegrasyonunu sağlamlaştıran kapsamlı bir etki yaratmaktadır.

THY'nin düzenli seferleri, ticari akışı kolaylaştırarak ve yatırımcı erişimini hızlandırarak ekonomik entegrasyonun katalizörü işlevini üstlenmektedir. Hava yolu, kargo köprüsü görevi görerek, Türkiye'nin makine, elektrikli cihazlar ve ilaç gibi katma değeri yüksek ihracat ürünleri ile özellikle zaman hassasiyeti olan ticari ürünler için hızlı hava yolu bağlantısı sağlaması, deniz yolu taşımacılığının uzun süresine karşı önemli bir rekabet avantajı sunmaktadır. Ayrıca,

THY'nin küresel ağı sayesinde Sri Lanka ürünleri, İstanbul aktarmalı olarak Orta Asya, Avrupa ve Kuzey Amerika gibi hedef pazarlara daha hızlı ulaşmakta, bu durum ülkenin ihracat rotalarını çeşitlendirmesine yardımcı olmaktadır.

İstanbul Havalimanı, THY'nin geniş uçuş ağı sayesinde, Sri Lanka'yı coğrafi olarak uzak kalan ancak yüksek harcama potansiyeli olan Avrupa, İskandinavya ve Körfez ülkelerindeki turist kaynaklarına bağlar ve bu Hub Fonksiyonu ile ülkenin turizm gelirlerinin coğrafi açıdan çeşitlenmesini sağlar. THY'nin entegrasyonu, "İnanç Turizmi (Hz. Âdem Zirvesi) + Kültürel Miras (UNESCO Alanları)" gibi ortak temalı turizm konseptlerinin geliştirilmesine olanak tanır, bu paketler uluslararası turistler için cazibe yaratır.

THY, diplomatik ve kültürel bağların sürdürülmesinde ve yayılmasında önemli bir rol oynar. Öğrenci, akademisyen ve sanatçı değişim programlarının (Mevlana, Erasmus+, TİKA, Maarif Vakfı) sürdürülmesinde temel ulaşım altyapısını sağlayarak Halktan Halka Bağları (People-to-People) güçlendirir. Bu yolla, Sri Lanka'daki Müslüman topluluklar ile Türkiye arasındaki Osmanlı dönemi ve hilafet bağlılığına dayanan tarihi bağlar fiilen canlandırılır. Ayrıca, THY'nin kurumsal iletişim ve sponsorluk faaliyetleri, Türk kültürünün ve turistik destinasyonlarının Sri Lanka kamuoyuna tanıtımına katkı sağlayarak Türkiye'nin kültürel etkisini artırır.

THY, diplomasi ve kriz yönetimi alanlarında da önemli destekler sunar. Üst düzey diplomatik heyetlerin, sivil toplum temsilcilerinin ve teknik uzmanların acil durum veya kritik istişareler için hızlı erişimini sağlayarak Türkiye'nin Sri Lanka'daki diplomatik etkinliğini ve krizlere müdahale hızını artırır. Herhangi bir afet durumunda (doğal afetler, ekonomik krizde temel ihtiyaç yardımları), THY insani yardım malzemelerinin ve kurtarma ekiplerinin gecikmeksizin bölgeye ulaştırılmasında vazgeçilmez bir lojistik platform sunar. Netice olarak, Türk Hava Yolları'nın Türkiye-Sri Lanka arasındaki uçuş hattı, Türkiye'nin Güney Asya ve Hint Okyanusu stratejisinde ekonomik hedefleri diplomatik ve kültürel amaçlarla birleştirmekte ve karşılıklı faydayı maksimize etmektedir.

6. GELECEK PROJEKSİYONU VE STRATEJİK ÖNERİLER (2025-2035)

2025–2035 dönemi, Türkiye ve Sri Lanka ilişkilerinin çok boyutlu bir ortaklığa dönüşme potansiyeline sahip olduğu stratejik bir pencere sunmaktadır.

6.a. Siyasi ve Diplomatik Alanda Gelişim

Stratejik Odak:Türkiye, Sri Lanka'nın kurucu üyesi olduğu Güney Asya Bölgesel İşbirliği Teşkilatı (SAARC) ve Hint Okyanusu Çevresi Bölgesel İşbirliği Teşkilatı (IORA) ile ilişkilerini güçlendirmelidir. Özellikle IORA üzerinden, Türkiye gözlemci statüsünü aktif kullanarak Sri Lanka ile deniz güvenliği, balıkçılık ve ticaret kolaylaştırma alanlarında teknik iş birlikleri başlatabilir.

Diplomatik Denge: Türkiye'nin dengeli ve çok vektörlü diplomatik yaklaşımı, Sri Lanka'nın Çin-Hindistan rekabeti sahasında ilişkilerini çeşitlendirmesine ve bölgesel istikrara katkı sağlamasına olanak tanıyacaktır.

Kurumsal Köprüler (Think-Tank): Güney Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (GASAM) gibi bölge ile ilgili stratejik çalışmalar yürüten düşünce kuruluşları, Sri Lanka'daki muadil kuruluşlar ya da üniversiteler ile Ortak Stratejik Diyalog Forumları kurmalıdır. Bu forumlar, ikili ekonomik, ticari, kültürel ve stratejik ilişkileri geliştirme üzerine odaklanarak, Türkiye'nin bölge ile ilgili çalışmalarına ivme kazandırmalı ve uzun vadeli politika önerileri sunmalıdır.

6.b. Ekonomik ve Ticari Alanda Gelişim Hedefleri (Ticaret Hacmi, Yatırım Alanları)

Ticaret Hacmi Hedefi: İkili ticaret hacmi, orta vadede 500 milyon ABD dolarına ve uzun vadede minimum 1 milyar ABD dolarının üzerine çıkarılmalıdır (Mevcut seviye: 57,17 milyon ABD Doları).

Yatırım Alanları: Altyapı, enerji (yenilenebilir/hibrit projeler), tarım ve gıda işleme, deniz taşımacılığı ve liman işletmeciliği alanlarında somut yatırımlar artırılmalıdır.

Finansal Mekanizmalar: PPP (Kamu-Özel İş birliği) projeleri ve sürdürülebilir kalkınma fonları kullanılarak, ekonomik iş birliği risk sigortaları ve finansal mekanizmalarla güvence altına alınmalıdır.

Finansal ve Kurumsal Aktörler: Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) / Türkiye-Sri Lanka İş Konseyi, özel sektör koordinasyonunu sağlarken; Türk Eximbank finansal risk sigortası ve kredi desteğiyle; TİKA ise teknik iş birliği ve kalkınma yardımlarıyla ticari faaliyetleri desteklemektedir.

Yatırım Stratejileri: Rönesans Enerji gibi büyük gruplar, Sri Lanka'nın garantili alım fiyatı sağladığı Uzun Vadeli Enerji Satın Alma Anlaşmaları (PPA) modelini kullanarak deniz üstü rüzgar (offshore wind) ve büyük ölçekli GES projelerine odaklanabilir.

İnşaat ve Altyapıda PPP Liderliği: Limak Holding ve ENKA İnşaat, Colombo Liman Kenti gibi yüksek getirili projelerde Yap-İşlet-Devret (YİD) veya PPP modelini uygulayarak projeleri üstlenebilir.

Çay İthalatından Katma Değere Geçiş: Beta Çay, Çaykur ve Doğu Çay gibi ana ithalatçılar, Sri Lanka'da ortak markalı ürünler için modern paketlenme ve katma değerli işleme tesislerine yatırım yapmalıdır. Bu tesisler, Türk ambalaj ve makine ihracatını (örneğin Ambalaj Grubu firmaları) teşvik edecektir.

6.c. Sosyokültürel ve Eğitim İş birliği

İnsan Sermayesi: Öğrenci ve akademisyen değişim programları, ortak araştırma projeleri ve teknik eğitim programları yaygınlaştırılarak iki ülkenin bilgi ve insan sermayesi kapasitesi

güçlendirilmelidir.

Sosyokültürel alanda, ilişkilerin en somut göstergelerinden biri Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) tarafından her yıl Sri Lankalı öğrencilere sağlanan Türkiye Bursları programıdır. Bu burslar, iki ülke arasında güçlü bir beşeri köprü oluşturmaktadır. Eğitim ve kültür alanındaki iş birliği, 1993 tarihli Kültürel İş birliği Anlaşması çerçevesinde yürütülmekte, TİKA ise bu anlaşmaya bağlı olarak okul ve sağlık tesislerinin inşası yoluyla kalıcı katkılar sağlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve YÖK, karşılıklı eğitim ve akademik işbirliği protokolleri aracılığıyla bu altyapıyı desteklemektedir.

MAARİF ve Yunus Emre Enstitüsü (YEE), Sri Lanka'daki üniversitelerle iş birliği yaparak Türkçe dersleri başlatabilir. MAARİF Vakfı mesleki ve teknik eğitim (METEM) alanında pilot bir mesleki eğitim merkezi açabilir.

Kültürel Diplomasi: Türk dizileri ve medya ürünleri ile kültürel etkileşim artırılmalı; kültürel festivaller ve ortak medya içerikleri ile halklar arası iletişim pekiştirilmelidir.

6.d. Turizm Alanında Gelişim ve Ortak Paketler

Türkiye ve Sri Lanka arasındaki turizm hacmi, Türk Hava Yolları (THY)'nın direkt uçuşlarına rağmen, iki ülkenin kültürel ve doğal zenginlikleri göz önüne alındığında potansiyelinin oldukça altındadır. Mevcut durum, Sri Lanka'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısının (20.000 - 30.000 kişi) Türkiye'den Sri Lanka'ya giden ziyaretçi sayısından (5.000 - 10.000 kişi) daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Türkiye'den Sri Lanka'ya turist gönderen başlıca acente ve operatörler arasında ulusal çaptaki büyük isimler olan Jolly Tur, Pronto Tour, ETS Tur ve Setur yer almaktadır. Bu büyük operatörlerin yanı sıra, Uzak Doğu rotalarında uzmanlaşan Tatilbudur, World Travel Service (WTS), Jumbo Tur ve tematik turlarda uzmanlaşan Antonina Turizm gibi butik ve kurumsal acenteler de aktif olarak Sri Lanka turları düzenlemektedir.

Sri Lanka'dan Türkiye'ye turist getiren önde gelen acenteler ise Mackinnons Travels, Aitken Spence Travels, Classic Travel ve global bağlantılı TUI Sri Lanka gibi firmalardır; bu acenteler genellikle kültürel, tarihi ve dini turizm odaklı paketler sunmaktadır.

Turizm hacminin artırılması için Türk Hava Yolları (THY)'nın Kolombo uçuşlarında frekans ve koltuk kapasitesini özellikle yüksek turizm sezonlarına denk gelecek şekilde artırması, fiyat rekabetçiliğini ve turist akışını doğrudan teşvik edecektir.

Türkiye'den Sri Lanka'ya seyahat eden turist sayısını yükseltmek amacıyla, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) ve Sri Lanka Turizm Bürosu, üçüncü ülkelerdeki fuarlarda "İki Okyanusun Buluşması: Türkiye ve Sri Lanka" temalı ortak stantlar açmalı ve "Çay Yolu ve Ayurveda Sağlık Turizmi" gibi niş, tematik paketler geliştirmelidir.

Sri Lanka'dan Türkiye'ye olan akışı desteklemek için, TÜRSAB (Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği) ve Sri Lanka'daki muadil kurumlar arasında düzenli B2B (Acenteler Arası Eşleştirme) Toplantıları yapılmalı, bu sayede acenteler arası doğrudan kontratlar yoluyla paket maliyetleri düşürülmelidir. Ortak Turizm Konsepti: “İnanç turizmi + ekoturizm + gastronomi turizmi” kombinasyonu ile ortak turizm paketleri geliştirilerek, Türk–Sri Lanka turizm rotası Hint Okyanusu-Akdeniz aksı ile entegre edilmelidir.

Sağlık ve wellness turizmi için ortak akreditasyon ve standartlar belirlenerek, güven ve kalite artırılmalı; ileri medikal teknolojiler ve hastane yatırımları teşvik edilmelidir.

6.e. Stratejik Teknoloji ve Sürdürülebilirlik Projeleri

Yeşil Kalkınma: Yenilenebilir enerji, su arıtma ve akıllı şehir projeleri gibi yeşil kalkınma ve sürdürülebilir altyapı projeleri hayata geçirilmelidir. Bu projeler hem ekonomik hem de çevresel fayda sağlayarak Türkiye'nin Hint Okyanusu'ndaki sürdürülebilir kalkınma vizyonunu pekiştirecektir.

7. SONUÇ VE STRATEJİK DEĞERLENDİRME

7.a. Sonuç ve Stratejik Öneri

2025–2035 döneminde Türkiye ve Sri Lanka ilişkileri, ekonomik, siyasi, kültürel ve stratejik açıdan çok boyutlu bir ortaklığa dönüşme potansiyeline sahiptir.

Türkiye'nin güçlü sanayi ve teknoloji kapasitesi, Sri Lanka'nın coğrafi ve tarımsal potansiyeli ile birleşerek karşılıklı kazanç ve sürdürülebilir kalkınma fırsatlarını artıracaktır.

Kritik Stratejik Öneri: Türkiye, Hint Okyanusu'ndaki büyük güç rekabetine tarafsız bir perspektifle yaklaşırken, yatırım ve iş birliği projelerini uzun vadeli, sürdürülebilir ve risk sigortalı modeller üzerinden yürütmelidir. Kültürel ve eğitim alanındaki iş birlikleri, halklar arası güveni pekiştirecek diplomatik köprüler oluşturacaktır. Tarihi derinliği ve stratejik konumu sayesinde Sri Lanka, Türkiye için önemli bir iş birliği ortağı olarak öne çıkmaktadır; ancak mevcut jeopolitik riskler ve ekonomik kırılganlıklar dikkatle yönetilmelidir.

Doğru stratejik yaklaşımla, her iki ülke için de uzun vadeli kalkınma ve karşılıklı faydayı gözetten bir kazan-kazan modeli oluşturulabilir.

7.b. Kaynakça

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı (İkili İlişkiler, Ziyaretler, Temsilcilikler verileri)

T.C. Ticaret Bakanlığı (Ticaret Hacmi İstatistikleri, JCETC Mutabakatları ve Ticaret Verileri)

Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) Raporları (Kalkınma ve Altyapı Desteği Projeleri)

Sri Lanka Hükûmeti Resmi İstatistik Kurumu (Nüfus, etnik ve dinî dağılım verileri)

Güney Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (GASAM) analizleri, raporları ve veri tabanı

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Dünya Mirası Listesi

Uluslararası Ticaret Örgütü (WTO) veya ilgili Ticaret Veri Tabanları (Ticaret Hacmi Rakamları)

Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) ve (SLOC ve liman stratejisi verileri)

Bölgesel Güvenlik ve Strateji Analizleri (Çin-Hindistan-ABD rekabetine dair uluslararası düşünce kuruluşları veya akademik yayınlar)

Sri Lanka Tarihçesi ve Antik Krallık Kronikleri (Anuradhapura ve Polonnaruwa dönemleri)

Osmanlı Devleti Dış İlişkiler ve Konsolosluk Arşiv Kayıtları (1864 Galle Konsolosluğu, Ertuğrul ziyareti)

Müslüman, Budist ve Hindu Dini Metinleri ve Yorumları (Hz. Âdem, Buda'nın öğretileri ve dini inançların toplumsal etkileri)

Kolonyal Dönem İdare ve Sömürge Kayıtları (Portekiz, Hollanda, Britanya dönemi ve Tamil işçi göçü)

Carnegie Endowment for International Peace Analizleri

Türk Hava Yolları (THY) Kurumsal Verileri ve Uçuş Ağı Bilgileri (İstanbul-Kolombo hattı kapasitesi ve kargo hizmetleri)

Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı Kayıtları (Diplomatik ilişkiler, üst düzey ziyaretler ve insani diplomasi etkinlikleri)

T.C. Ticaret Bakanlığı ve Türkiye-Sri Lanka Karma Ekonomik Komisyonu (JCETC) Raporları (Ticaret hacmi hedefleri, ihracat ve ithalat kalemleri)

TİKA (Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı) Proje ve Faaliyet Raporları (Kalkınma ve eğitim iş birliği projeleri)

Sri Lanka Turizm Geliştirme Otoritesi (SLTDA) İstatistikleri ve Pazar Analizleri (Turizm gelirleri, küresel turist kaynaklarına erişim verileri)

Uluslararası Havacılık ve Lojistik Analizleri (Hava yolu bağlantısının ekonomik entegrasyon ve yatırımcı güveni üzerindeki etkisi)

Sosyokültürel ve Diplomatik Araştırmalar (Kültürel diplomasi, yumuşak güç ve halktan halka (People-to-People) ilişkilerinin rolü)

Osmanlı Devleti Arşivleri ve Tarih Kayıtları (Sri Lanka Müslüman topluluğu ile tarihi ve dini bağlar)

T.C. Ticaret Bakanlığı – Sri Lanka Ülke Profil Raporları ve Dış Ticaret İstatistikleri.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) – Türkiye-Sri Lanka İş Konseyi Yürütme Kurulu ve Sektörel Analizleri.

T.C. Dışışleri Bakanlığı – İkili Ekonomik İlişkiler ve Güncel Durum Bilgileri.

Türk Eximbank – İhracat Kredi ve Sigorta Programları Bilgileri.

Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC) – Trade Map Veri Tabanı.

Rönesans Holding, ENKA İnşaat, Global Ports Holding – Kurumsal Faaliyet ve Yatırım Duyuruları.

Çaykur, Doğuş Çay, Beta Çay – Kurumsal Yıllık Faaliyet ve Tedarik Zinciri Bilgileri.

Ceylon Petroleum Corporation (CPC) ve Ceylon Electricity Board (CEB) – Sri Lanka Hükümet İhale ve Tedarik Bilgileri.

T.C. Dışışleri Bakanlığı – Sri Lanka İkili Siyasi İlişkiler ve Anlaşmalar Veritabanı.

T.C. Ticaret Bakanlığı – İkili Ticaret Anlaşmaları ve Protokolleri.

Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) – Sri Lanka Faaliyet Raporları.

Güney Asya Bölgesel İş birliği Teşkilatı (SAARC) Kurucu Belgesi ve Üye Bilgileri.

Hint Okyanusu Çevresi Bölgesel İş birliği Teşkilatı (IORA) Resmi Belgeleri.

Asya'da İş birliği Diyalogu (ACD) Kurumsal Belgeleri.

Sektörel ve Akademik Analizler – Türkiye-Sri Lanka Siyasi ve Ekonomik İlişkiler.

Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) – Türkiye Bursları Program Bilgileri.

Yunus Emre Enstitüsü (YEE) ve Türkiye Maarif Vakfı (MAARİF) – Kurumsal Faaliyet Raporları.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı – Turizm İstatistikleri ve Tanıtım Faaliyetleri.

Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) – Sektörel Analizler ve İş birliği Protokolleri.

Türk Hava Yolları (THY) – Uçuş Kapasite ve Destinasyon Bilgileri.

Sri Lanka Turizm Geliştirme Kurumu (SLTDA) – Yıllık Turist Varış İstatistikleri.

Yunus Emre Enstitüsü (YEE) – Uluslararası Eğitim Programları.

Türk ve Sri Lankalı Tur Operatörleri – Kurumsal Web Siteleri ve Paket Bilgileri.